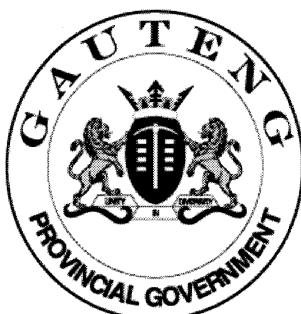


# **SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION**

## ***SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN***



**OCTOBER / NOVEMBER**  
**OKTOBER / NOVEMBER**

**2004**

**SEPEDI LELEME LA BOBEDI  
MAEMO A GO LEKANELA**

Lephewe la Pele

SG

**929-2/1**

**6 pages**

SEPEDI SECOND LANGUAGE SG: Paper 1



929 2 1

SG

COPYRIGHT RESERVED / KOPIEREG VOORBEHOU  
APPROVED BY UMALUSI / GOEDGEKEUR DEUR UMALUSI





## KGORO YA THUTO YA GAUTENG

### DITLHAHLOBO TŠA MAREMATLOU

SEPEDI LELEME LA BOBEDI  
MAEMO A GO LEKANELA  
(Lephephe la Pele)

NAKO: Diiri tše 2

MEPUTSO: 80

#### DITAELO:

- Tlhahlobo ye e na le dikarolo tše tharo:
- Karolo ya A: Tekatlhaologanyo.
- Karolo ya B: Kakaretšo ya temana.
- Karolo ya C: Thutapolelo
- Nomora dikarolo tša gago bjalo ka dipotšišo tša tšona.

### KAROLO YA A TEKATLHAOLOGANYO

#### POTŠIŠO 1

Bala temana ye e latelago gomme o arabe dipotšišo:

#### Yunibesithi ya Tshwane

Yunibesithi ya Tshwane ke ye nngwe ya diyunibesithi tše kgolo tša Afrika-Borwa. Yona e bitšwa University of Pretoria gape e tsebagala ka la Tuks. Yunibesithi ye e toropong ya Tshwane magareng ga motse wa Brooklyn le Hatfield. Yunibesithi ye e na le makala (*branches*) a mangwe a go swana le Witbank le Hammanskraal. Yunibesithi ye e na le dikholetšhe tše dingwe tše e šomišanago le tšona bjalo ka Success, Lyceum le Damelin.

Tuks e na le mafapha (*faculties*) a mantši kudu. Ona ke Humana Sciences, Education, Agriculture, Business and Economics, Natural Sciences, Medicine bjalo bjalo. Baithuti ka bontši ba rata yunibesithi ye ka lebaka la khwalithi ya thuto le gore go rutwa ka maleme a mabedi (Seafrikaanse le Seisemane). Yunibesithi ye e tumile kudu ka kgorong (*department*) ya tša bongaka. Kgoro ye e na le lefelo la dikantoro tša lona. Lefelo le le bitšwa Gezina. Kgoro ye ya bongaka e na le bookelo bja yona. Leina la bookelo bjo ke Pretoria Academic Hospital (H.F. Verwoerd Hospital). Kgoro ye nngwe gape ya tša bongaka ke ya bongaka bja diphoofolo. Yona e lefelong la Onderstepoort.

Yunibesithi ya Tshwane e na le mekgatlo ye mentši kudu. Go na le Alumni. Yona ke ya baithuti ba kgale bao ba bego ba tsena yunibesithing ye. Go na le SRC ya ditokelo tša baithuti. Go na le mokgatlo wa ditirelo tša baithuti (*Student services*). Go na le lefelo leo baithuti ba iketlago go lona ge ba se na dithuto. Lona ke Student Centre. Go na le kliniki ya baithuti. Baithuti ga ba lefe ge ba ile go okwa kliniking ye. Baithuti ba laetša dikarata tša bona tša kalafo gore ba alafišwe.

Yunibesithi ye e na le seteišene sa yona sa rádio. Sona ke Radio Tuks. Yunibesithi ye e na le kuranta ya yona e lego Perdeby. Perdeby e botša baithuti ka dilo tše di diragalago mo yunibesithing bjalo ka meletlo, bosenyi, bjalogjalo. Kuranta ye e balwa ke baithuti ba ba ka bago dikete tše masomepeditharo. Go na le baithuti bao ba tsenago mosegare – go thoma ka seripa go tšwa go iri ya bošupa go fihla ka seripa go tšwa go iri ya bohlano. Go na le baithuti bao ba tsenago bošego – go thoma ka seripa go tšwa go iri ya bohlano mantšiboa go fihla ka seripa go tšwa go iri ya senyane bošego. Thuto ya bošego e tsebagala ka la ‘*Tuks na 5 goba Tuks after 5*’. Yunibesithi ya Tshwane e a ratega.

***E nolofaditšwe go tšwa go: Tuks news letter***

- 1.1 Yunibesithi ya Tshwane e bitšwa eng ka Seisemané? (1)
- 1.2 Yunibesithi ya Tshwane e tsebega ka leina lefe? (1)
- 1.3 Na Yunibesithi ye e motseng ofe? (1)
- 1.4 Efa dikgoro tše NNE fela tša yunibesithi ye. (4)
- 1.5 Kuranta ya Perdeby e balwa ke dikete tše kae tša baithuti. (1)
- 1.6 Baithuti ba bongaka ba šomiša bookelo bofe? (2)
- 1.7 Ke eng se se dirwago kua Onderstepoort? (2)
- 1.8 Efa mekgatlo ye MEBEDI ya Yunibesithi ye. (2)
- 1.9 Lefelo le *Student Centre* le šomišetšwa eng ke baithuti? (1)
- 1.10 Leina la seteišene sa Radio ya yunibesithi ke eng? (1)
- 1.11 Perdeby ke eng? (2)
- 1.12 Perdeby e botša baithuti ka eng? (2)
- 1.13 ‘*Tuks na 5 goba Tuks after 5*’ ke ya baithuti bafe? (2)
- 1.14 Baithuti ba mosegare ba tsena dithuto ka nako mang? (2)
- 1.15 Baithuti ba bošego ba tšwa dithuto ka nako mang? (2)
- 1.16 Baithuti ba lefa bokae kliniking ge ba ile go okwa? (1)
- 1.17 Makala a mangwe a yunibesithi a mo kae? (2)
- 1.18 Ke ka lebaka la eng baithuti ba bantši ba rata yunibesithi ye? (2)
- 1.19 Dikarolo tša yunibesithi tša bongaka di agilwe lefelong lefe? (1)

1.20 Na wena o ka tsena *Tuks?* Efa lebaka.

(3)

**PALOMOKA YA KAROLO YA A: [35]**

**KAROLO YA B  
KAKARETŠO YA TEMANA**

**POTŠIŠO 2**

Bala ditemana tše di latelago gomme o di akaretše ka methaladi ye e sa fetego ye LESOME.

Mohammed o belegetšwe motsaneng wa Mecca, kua Arabia, ka ngwagwa wa 570. O phetše mengwaga ye 62 gomme a hlokofala ka 632. E be e le yena ngwana a nnoši. Mohammed ga a tsebe tatagwe. Mmagwe le yena o hlokofetše e sa le ngwana, a na le mengwaga ye tshela. Ka gona o gotše ka bošiwana / bošuana.

Ka nako yeo Maarapo ba be ba rapela medimo e šele. Yena o ile a thoma go fela a rapela sephiring a nnoši. Gona moo o be a tsenwa ke moy. Ka letšatši le lengwe o ile a re ge a etšwa go rapela sekutlwaneng sa gagwe a bega gore o amogetše molaetša wo o tšwago go Alla. A re Modimo o be a bolela le yena, a mmotša gore a dire eng.

Ge taba ye e direga ke ge a šetše a nyetše mosadi wa mohlologadi. Ke yena motho wa mathomo wa go sokologa a ineela tumelong ya Mohammed e lego Islam. Go tloga mo go ile gwa sokologa mohlanka wa gagwe, a latelwa ke motlogolo: batho ba bangwe ba mo motseng ba ile ba latela. Bibele yeo ba bego ba e šomiša e bitšwa Koran. Yona e ngwadilwe ke Mohammed ka nama, le gona a nnoši. Go fihla le nankhono Mamoseleme ka moka ba ithuta Koran ka hlogo. Ba leka ka maatla go reta ditemana tša yona ka moka le go phetha ditaelo tša ntshe.

Setumo sa Mohammed le Islam ya gagwe se ile sa mo tlišetša mathata. Lehufa le mona ga di hlokwe bathong. Manaba a Mohammed a ile a mo hloriša a be a tšabelo Medina ka ngwaga wa 622. Ngwaga woo o bohlokwa kudu, ke wona ngwaga wa mathomo alamanakeng goba kalentareng ya Mamoseleme. O swana le Matswalo-a-Morena Jesu go Bakreste.

**Polelo ye e phelago: Ramushu: 111**

**PALOMOKA YA KAROLO YA B: [10]**

**KAROLO YA C**  
**THUTAPOLELO**

**POTŠIŠO 3**

Bala temana ye e latelago ka šedi gomme o arabe dipotšišo:

Ba gaMohunoto ba napa ba phuthaphutha mankgeretlana a lapa la bona ba hlabela pele. Mosadi wa gagwe Mapelo a re: "Lefelo le, ga se la go dula batho". Batho ba motse wo ga ba nthate. Ba nyaka go tswalela lapana la ka.

- 3.1 Mantšwana a a thaletšwego mo temaneng ye ke maina. A šomiše mafokong a MABEDI a makopana a go kwagala go laetša ge o tseba tlhalošo ya ona. (4)
- 3.2 Lentšu le: **mankgeretlana** le ra go reng mo temaneng ye? (2)
- 3.3 Ke sekafoko sefe go tšwa temaneng ye seo se laetšago **lehloyo**? (3)
- 3.4 Hlogo ye ya **-n** mo go **nthate** e šomišitšwe go laetša mohuta ofe wa lediri? (2)
- 3.5 Efa tlhalošo ya mmolelwana wo: **go tswalela lapana la ka**. (2)
- 3.6 Tsopola go tšwa temaneng maina a MABEDI fela ao a tlidego ka nyenyefatšo. (2)  
[15]

**POTŠIŠO 4**

Bala poledišano ye o tle o arabe dipotšišo:

Pebetse : Ke bone Malose le mafahla ale a gagwe ba re sobe! ka khitšing ba rwele bogobe bja ting le nama ya mogoga, ka re ke a ba bolediša ba no re tu! Ke ile ka napa ka kgaogana le bona.

Modipadi : Tate a ntswetše! Na bana ba ba hloma bjang? Maloba le gona ke ba bone ka tereneng ba rwele merwalo. Mafahla a bona a tloga a tiile.

- 4.1 Leina le mafahla mo poledišanong ya ka godimo le šomišitšwe go laetša ditlhalošo tše pedi. Le šomiše mafokong a MABEDI go laetša ge o lemoga ditlhalošo tše. (4)
- 4.2 Leekiši le **sobe** le hlamilwe go tšwa lediring lefe? (2)

- 4.3 Tsopola maadingwa go tšwa poledišanong ye gomme o ngwale mantšu a ona a nnete a Sepedi. (4)
- 4.4 Bogobe bja ting ke bja mohuta mang? (2)
- 4.5 Lentšu le 'napa' le šomišitšwe bjalo ka eng mo lefokong le:  
'Ke ile ka napa ka kgaogana le bona'. (3)
- 4.6 Ke karolo efe mo poledišanong ye e šomišitšwego bjalo ka 'lelahlelwa'? (3)
- 4.7 Modipadi o šomiša lehlathi la nako mo polelong ya gagwe. Ngwalolla lehlathi leo,  
o le šomiše lefokong le lekopana. (2)  
**[20]**

**PALOMOKA YA KAROLO C:** [35]

**PALOMOKA YA LEPHEPHE:** 80